

Catarina Östlund
Tel: 010-698 10 47
catarina.ostlund
@naturvardsverket.se

2015-04-

Ärendenr:
NV-00322-14

På gång inom avfallsområdet inför avfallsrådet 29 april 2015

Inför Avfallsrådets möten sammanställer Naturvårdsverket vad som är på gång inom avfallsområdet.

Innehåll

EU	3
Samverkansgrupp som följer KOM:s arbete	3
Arbetet med revidering av den europeiska avfallslistan för klassning av avfall	3
Förbud mot kadmium i batterier avsedda för handverktyg	4
Arbetet med End of Waste (EoW)	4
EU-kommissionens förslag om cirkulär ekonomi och nya avfallsregler	4
Minska användningen av tunna bärkassar genom ändring av förpackningsdirektivet	5
REGERINGEN	5
Fartygsåtervinningsförordning (2015:18)	5
PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	7
Regeringsuppdrag om giftfria och resurseffektiva kretslopp	7
Regeringsuppdrag om sanering och materialutvinning vid nedlagda avfallsanläggningar	7
Regeringsuppdrag om förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem	8
Regeringsuppdrag om hantering av textilier	8
Regeringsuppdrag om genomförande av systemen med producentansvar för förpackningar, returpapper, elutrustning och batterier	8
Regeringsuppdrag om omhändertagande av övergivna uttjänta fordon samt flyttning av fordon i vissa fall	9
Regeringsuppdrag om översyn av miljöprövningsförordningen	9

Myndigheter i samarbete om att minska matsvinnet	9
NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG	10
Regeringsuppdrag om att utreda behov av styrmedel för bygg- och rivningsavfall	10
Regeringsuppdrag om utvinnings- och återvinningspotential för svenska metall- och mineraltillgångar	11
FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (PÅGÅENDE OCH NYLIGEN AVSLUTAT)	11
Revidering av föreskrifterna om kommunal avfallsplanering	11
Ändring i föreskrifterna för miljörapport för att förbättra avfallsstatistiken för bygg- och rivningsavfall	12
Faktablad och vägledningsfilm om CFC i isoleringsmaterial	12
Vägledning för hur avfallsförebyggande åtgärder ska beaktas vid offentlig upphandling	12
ÖVRIGT	13
Utvärdering av handboken om återvinning av avfall i anläggningsarbeten	13
Uppföljning av nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet	13
Indikatorer för en resurseffektiv avfallshantering	14
Nordiskt projekt för att öka återvinningen av plast och textil	14
Nordiskt certifieringssystem för textilinsamlare	15
Nordiskt Kartläggningsprojekt för textilier	16
Nordisk handlingsplan för textilier	16
Nordiskt projekt om klimatnyttan av återvinning	16
Ny nordisk rapport om ekonomiska styrmedel för ökad plaståtervinning	17
Marin nedskräpning	17

EU

Samverkansgrupp som följer KOM:s arbete

Kommissionen fortsätter arbetet med Europa 2020, strategin för smart och hållbar tillväxt för alla. Strategin har sju s.k. flaggskepp/huvudinitiativ, som analyserar drivkrafter för tillväxt och nya jobb. *Ett resurseffektivt Europa* är ett av de två huvudinitiativ som ska bidra till hållbar tillväxt. Kommissionen tagit fram färdplan som beskriver vilka förändringar som behövs (bl.a. att ”förvandla avfall till en resurs”). Som en del av arbetet har KOM skapat *Online Platform for Resource Efficiency (OREP)*, för ”open consultations” mm. I april 2013 presenterades *Single Market for Green Products*, som stöd för genomförande av färdplanen. Paketet innehåller bl.a. förslag på EU-gemensamma metoder för att beräkna miljöpåverkan för produkter/organisationer i ett livscykelerspektiv (environmental footprints). En treårigt pilottest av metoderna startade i november 2013. Naturvårdsverket sitter med i styrgruppen för dessa.

Naturvårdsverket och svenskt näringsliv har sedan 2011 en samverkansarbetsgrupp (Arbetsgruppen för Resurseffektivitet och Miljöavtryck/ARM), som följer Kommissionens arbete. ARM är en del av den utökade samverkan i EU-frågor mellan näringslivet och Naturvårdsverket. Naturvårdsverket sitter även med s.k. *Member state expert groups* för resurseffektivitet resp. hållbar konsumtion och produktion (IPP/SCP).

Ytterligare en samverkansarbetsgrupp om avfall mellan Naturvårdsverket och Svenskt näringsliv har bildats. Gruppen kommer utreda möjligheterna att lämna gemensamma förslag till Kommissionen inför det nya paketet om cirkulär ekonomi. SKL och Avfall Sverige deltar även i gruppen. Arbetsgruppen heter AG Avfall. Elinor Kruse, Teknikföretagen samt Erika Nygren och Catarina Östlund på Naturvårdsverket är sammankallande i denna grupp.

Kontaktpersoner: Cecilia Mattsson, Naturvårdsverket (ARM och resurseffektivitet) Eva Ahlner, Naturvårdsverket (IPP/SCP), Erika Nygren och Catarina Östlund (AG avfall)

Arbetet med revidering av den europeiska avfallslistan för klassning av avfall

Arbetet i EU-kommissionens arbetsgrupp med att uppdatera och ändra de farliga egenskaperna och avfallslistan för klassning av avfall närmar sig sitt slutskede. TAC-möte hölls den 5 juni 2014 där ändringsförslagen röstades igenom. Arbetet med egenskap H14 (ekotoxisk) fortsätter dock.

För klassning av dioxin- och PCB haltiga avfall samt äldre pesticider (inkl. endosulfan) görs hänvisning till de gränsvärden som finns i den europeiska POP-förordningens bilaga IV. En vägledning kommer också tas fram av kommissionen för att underlätta implementeringen.

Ikraftträdandedatum är satt till 1 juni 2015 (sammanfaller med CLP-regelverkets obligatorium för faroklassning av kemiska blandningar).

Kontaktperson: Axel Hullberg, Naturvårdsverket

Förbud mot kadmium i batterier avsedda för handverktyg

På batteriområdet har man enats om förbud mot kadmium i batterier avsedda för handverktyg. Förbudet gäller från och med 2016. Vidare har man även kunnat enas om att kvicksilver i knappceller ska begränsas till samma nivå som övriga batterier, dvs 0.0005 %. Idag finns det ett undantag just för knappceller som tillåter en kvicksilverhalt på upp till 2%.

En ny EU-förordning som reglerar återvinningsnivåer för batterier beslutades under 2012 (493/2012). Förordningen reglerar återvinningen av förbrukade batterier. Miljödepartementet utreder för närvarande hur reglerna ska tillämpas i Sverige.

Kontaktperson: Pär Ångerheim, Naturvårdsverket

Arbetet med End of Waste (EoW)

Kriterier för när avfall upphör att vara avfall under ramdirektivet för avfall s.k. End of Waste-kriterier (EoW). För närvarande för närvarande för:

- Järn/stål- och aluminiumskrot
- Glaskross
- Kopparskrot

Det pågår arbete med att ta fram underlag och förslag till ytterligare områden för kriterier, bl.a. plast och kompost/rötrest. Den tekniska rapporten om förslag på EoW-kriterier för biologisk behandling av biologiskt nedbrytbart avfall är nu klar.

Förslaget om en förordning om EoW-kriterier för papper röstades ned av Europa parlamentet den 10 december 2013. Kommissionen meddelade efter beslutet att de nu kommer att reflektera över beslutet av parlamentet, ”som lämnar oss i ett status quo”.

Förberedande studier har gjorts vad gäller EoW waste-derived fuels och aggregates. Dessa studier kommer dock inte att föreslå EoW-kriterier nu utan analysera vissa tekniska delar av avfallsströmmarna som skulle kunna bli kandidater för utveckling av EoW-kriterier.

Kontaktperson: Helen Lindqvist, Naturvårdsverket

EU-kommissionens förslag om cirkulär ekonomi och nya avfallsregler

I juli 2014 la EU-kommissionen fram ett paket om cirkulär ekonomi. Paketet bestod av fyra meddelanden samt ett lagstiftningspaket om avfall. Förslaget från EU-kommissionen behandlades i Europaparlamentet och i EU:s ministerråd under hösten 2014 men i december aviserade den nya EU-kommissionen i sitt arbetsprogram att paketet skulle dras tillbaka. Beslut om tillbakadragande av

paketet formaliseras efter konsultation med EU-parlamentet och rådet. EU-parlamentet har inte enats om någon klar resolution om EU-kommissionens arbetsprogram men många parlamentariker har röstat för att behålla Kommissionens tidigare förslag och arbeta vidare med detta.

EU-kommissionen säger sig vilja ersätta tidigare paket med nya och mer ambitiösa förslag i slutet av 2015. EU-kommissionens generaldirektör för miljö, Karl Falkenberg har nämnt produktdesign, vikten av kunskap om farliga ämnen och att det nya förslaget ska ta hänsyn till medlemsstaternas olika förutsättningar/utgångslägen samt grundas mer på ekonomi.

Naturvårdsverket bistår fortlöpande med underlag till Regeringen där vi lyfter de frågor som vi bedömer att behöver adresseras i det nya paketet för cirkulär ekonomi. Regeringen har hittills framhållit vikten av att beakta skillnaderna i hur långt man har kommit vad gäller avfallshantering i de olika länderna, samtidigt som ambitionsnivån hålls hög. Sverige vill se ett bredare angreppssätt som främjar resurseffektiva och giftfria kretslopp samtidigt som innovation och marknadsmöjligheter stimuleras. Förutom regeringens tidigare prioriteringar under förhandlingarna av avfallspaketet, har Sverige även lyft fram potentialen i att utveckla ekodesigndirektivet, att arbeta med grön offentlig upphandling och att stödja teknikutveckling. Sverige vill se EU-gemensamma producentansvar för specifika grupper av produkter/avfallsströmmar där man också ställer krav på produktdesign, hållbarhet, möjlighet till reparation, uppgradering och återanvändning.

Kontaktpersoner: Erika Nygren och Erik Westin, Naturvårdsverket

Minska användningen av tunna bärkassar genom ändring av förpackningsdirektivet

I mars 2015 beslutade EU om ändringar i direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall för att minska användningen av tunna plastbärkassar. De nya reglerna innebär att medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att minska användningen av dessa påsar. Beslutet har ännu inte publicerats.

Kontaktpersoner: Larsolov Olsson och Catarina Östlund, Naturvårdsverket

REGERINGEN

Fartygsåtervinningsförordning (2015:18)

Genom EU:s fartygsåtervinningsförordning 1257/2013 har det införts nya krav på hur större fartyg får återvinnas. Av EU-förordningen följer bl.a. att sådana fartyg som omfattas av förordningen endast får återvinnas vid anläggningar som är auktoriserade och upptagna på en lista hos EU-kommissionen (EU-listan). För att bli auktoriserad ska anläggningen uppfylla vissa i förordningen angivna krav.

Några bestämmelser i förordningen, främst gällande krav och metod för auktorisering av de återvinningsanläggningar som ska finnas med på EU-listan,

har tillämpats från den 31 december 2014. Medlemsstaterna skulle senast den 31 mars 2015 överlämna en förteckning över de anläggningar i respektive medlemsstat som auktoriserats enligt EU-förordningen och ska därefter fortlöpande underrätta kommissionen om nya anläggningar som auktoriserats. Sverige har rapporterat att vi i nuläget saknar sådana anläggningar.

Merparten av bestämmelserna i EU-förordningen börjar dock tillämpas antingen vid den tidpunkt då den sammanlagda maximala fartygsåtervinningen vid de anläggningar som finns upptagna på EU-listan nått en viss nivå eller, senast, den 31 december 2018. Dock inte före den 31 december 2015. Detta gäller till exempel de krav som ställs på fartyg i form av besiktningar och fartygsåtervinningsplaner, samt alla bestämmelser kopplade till själva återvinningen av fartyg, hur och var den får ske. Från det att dessa bestämmelser i förordningen ska börja tillämpas ska avfallstransportförordningen 1013/2006/EU inte längre tillämpas för de fartyg som omfattas av fartygsåtervinningsförordningen.

EU-förordningen genomförs i Sverige i en första etapp med den nya svenska fartygsåtervinningsförordningen (2015:18) och följdbestämmelser, bland annat en ny bestämmelse i miljöprövningsförordningen (2013:251).

Den svenska förordningen kommer sannolikt att behöva kompletteras inför att de resterande bestämmelserna i EU-förordningen ska börja tillämpas.

Naturvårdsverket är den myndighet som ska ansvara för uppgifter enligt EU-förordningen gällande fartygsåtervinningsanläggningar. Naturvårdsverket ska bland annat auktorisera svenska anläggningar som vill bedriva verksamhet med återvinning av sådana fartyg som omfattas av EU-förordningen. Transportstyrelsen får tillsynsuppgifter kopplade till de krav på fartyg som ställs enligt EU-förordningen.

En svensk anläggning som vill bedriva verksamhet med återvinning av sådana fartyg som omfattas av EU-förordningen måste alltså ansöka hos Naturvårdsverket om auktorisation. En av förutsättningarna för auktorisation är att anläggningen har tillstånd (A) enligt 29 kap. 56 a § miljöprövningsförordningen (2013:251), för återvinning av avfall genom omhändertagande av sådana fartyg som omfattas av EU-förordningen.

Mer information finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Kontaktperson: Ylva Lindén och Larsolov Olsson, Naturvårdsverket

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om giftfria och resurseffektiva kretslopp

Kemikalieinspektionen har ett regeringsuppdrag om att ta fram en handlingsplan för en giftfri vardag. Naturvårdsverket har fått i uppdrag att som en del av handlingsplanen bidra till arbetet med farliga ämnen i ett livscykelperspektiv.

I uppdraget ska bl.a. följande insatser ingå:

- a. Kartlägga vilka avfallsströmmar som bör hanteras på särskilt sätt p.g.a. innehåll av särskilt farliga ämnen och risk för exponering samt vid behov föreslå åtgärder avseende ny behandlingsteknik för att säkerställa giftfria kretslopp.
- b. Göra en noggrann analys av hur avfalls- och kemikalielagstiftningen i praktiken tillämpas för återvunna material, både vad gäller EU:s kemikalielagstiftning Reach samt förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP) och när avfall upphör att vara avfall i enlighet med avfallslagstiftningen samt föreslå förändringar i EU:s regelverk.
- c. Stärka tillsynsvägledningen avseende avfallshanteringen särskilt med avseende på att minska risker med farliga ämnen och utfasning av särskilt farliga ämnen.

Naturvårdsverket ska genomföra uppdraget i samverkan med Kemikalieinspektionen. Under uppdraget kommer vi även ha dialog med övriga berörda instanser och aktörer.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2016 till Regeringskansliet.

Kontaktpersoner: Johanna Bengtsson Ryberg (projektledare) och Elisabeth Österwall

Regeringsuppdrag om sanering och materialutvinning vid nedlagda avfallsanläggningar

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att om lämpligt föreslå ändringar inklusive författningsändringar eller andra förslag som gynnar sanering av nedlagda avfallsanläggningar samt utvinning av material och mineraler ur dessa (s.k. Landfill Mining). Hänsyn ska tas till ekonomiska möjligheter och den miljömässiga lämpligheten av sådan sanering och utvinning. Uppdraget ska ske i samverkan med Skatteverket och det tidigare redovisade uppdraget om översyn av deponiskatten (dec. 2013) är en utgångspunkt.

Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 november 2015.

Kontaktperson: Karin Klingspor, Naturvårdsverket

Regeringsuppdrag om förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att utveckla avfallsstatistiken och utveckla ett förslag på ett system för spårbarhet av framförallt farligt avfall. I uppdraget ingår att analysera dagens avfallsflöden och hur de förväntas utvecklas, samt hur dessa avfallsflöden förväntas tas om hand. Uppdraget ska delredovisas senast den 10 september 2015 och slutredovisas senast den 1 oktober 2016.

Se mer på Naturvårdsverkets webbplats:

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Forbatttrad-avfallsstatistik-och-sparbarhetssystem/>

Kontaktpersoner: Elin Forsberg (projektledare), Henrik Sandström (spårbarhet farligt avfall) och Christina Jonsson (Avfallsflöden, analys och utveckling)

Regeringsuppdrag om hantering av textilier

Naturvårdsverket ska ta fram förslag på hantering av textilier som styr mot att nå högre upp i avfallshierarkin genom såväl avfallsförebyggande åtgärder som ökad återanvändning och materialåtervinning av textilier, samt mot giftfria kretslopp. I uppdraget ingår att utveckla förslag på förbättrade insamlingsystem och vid behov vidareutveckla Naturvårdsverkets förslag om producentansvar för textilier. I uppdraget ingår också att utforma ansvarsfördelningen på ett sådant sätt att incitament ges till producenterna att redan i designfasen utveckla hållbara produkter som håller länge och som går att materialåtervinna när uttjänta, utan att farliga ämnen riskerar att recirkuleras i kretsloppet. Förslaget ska inkludera second-hand aktörernas roll i arbetet med att minska textilavfallet för att i möjligaste mån säkerställa att dessa verksamheter inte påverkas negativt. Vid behov kan Naturvårdsverket också förslå andra styrmedel som kan bidra till en mer hållbar konsumtion och produktion av textilier.

Naturvårdsverket har fått förlängd tid för uppdraget som ska överlämnas till regeringen september 2016..

Regeringsbeslutet i sin helhet: <http://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2014/hantering-av-textilier/ru-utveckla-forslag-om-hantering-av-textilier.pdf>

Kontaktpersoner: Elin Forsberg, Yvonne Augustsson och Sanna Due Sjöström, Naturvårdsverket

Regeringsuppdrag om genomförande av systemen med producentansvar för förpackningar, returpapper, elutrustning och batterier

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att föreslå hur

- ett avgiftssystem för prövning och tillsyn i fråga om förordningarna om producentansvar för förpackningar, returpapper, elutrustning och batterier kan utformas för att Naturvårdsverket ska ha möjlighet att bedriva en ändamålsenlig verksamhet

- ett sanktionssystem kan utformas i fråga om förordningarna om producentansvar för förpackningar, returpapper och elutrustning
- tillämpningsområdet för förordningarna om producentansvar för förpackningar och returpapper bör utformas

Regeringsuppdraget ska redovisas till Miljödepartementet senast 15 maj 2015 i fråga om hur ett avgiftssystem kan utformas och senast den 31 januari 2016 i övrigt.

<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/246500>

Kontaktpersoner: Jonas Nordanstig (projektledare), Catarina Östlund (förpackningar och returpapper) och Pär Ängerheim (elutrustning och batterier)

Regeringsuppdrag om omhändertagande av övergivna uttjänta fordon samt flyttning av fordon i vissa fall

Naturvårdsverket har fått ett nytt regeringsuppdrag om uttjänta bilar. I uppdraget ingår att utreda hur stat och kommun kan ersättas för sitt omhändertagande av övergivna uttjänta fordon samt att undersöka hur ett producentfinansierat system för ersättning till en bilägare vid inlämning av en uttjänt bil till en auktoriserad bilskrotare skulle kunna utformas för att minska dumpning och illegal skrotning av bilar.

Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 27 november 2015.

Kontaktperson: Katrin Nilsson Taylor och Axel Hullberg, Naturvårdsverket

Regeringsuppdrag om översyn av miljöprövningsförordningen

Naturvårdsverket har ett regeringsuppdrag att göra en översyn av vissa av verksamhetskoderna och verksamhetsbeskrivningarna för prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Tidigare fanns dessa i FMH-bilagan men är nu i stort överförda till miljöprövningsförordningen (2013:251). Översynen ska syfta till att åtgärda problem och förändringsbehov som finns. Systematiken ska ses över, liksom gränsdragningar och terminologi. När det gäller avfallshantering ska också koder och beskrivningar ses över för att åstadkomma bättre överensstämmelse med övriga bestämmelser om avfall. Uppdraget skulle ursprungligen slutredovisats 31 oktober 2014. Regeringen beslutade sommaren 2014 att förlänga uppdraget till den 31 maj 2015. Ytterligare uppgifter har också lagts till inom uppdraget.

Kontaktperson: Helen Lindqvist, Naturvårdsverket

Myndigheter i samarbete om att minska matsvinnet

Livsmedelsverket har tillsammans med Jordbruksverket och Naturvårdsverket fått i uppdrag att under tre år, 2013-2015, genomföra insatser som bidrar till att minska matsvinnet i alla led och till ett bättre utnyttjande av det oundvikliga matavfallet. Satsningen omfattar totalt 12 miljoner kronor.

I uppdraget ingår att:

- analysera möjligheter och eventuella hinder för ett minskat matsvinn
- verka för en ökad samverkan mellan olika aktörer i livsmedelskedjan
- genomföra riktade informationsinsatser till konsumenter och andra aktörer som kan påverka konsumenternas beteende
- sprida information om goda exempel
- stimulera till ökat utnyttjande av det oundvikliga matavfallet för produktion av biogas och utnyttjande av rötresten

Hela uppdraget ska slutredovisas den 31 mars 2016.

Delredovisning av uppdraget:

http://www.slv.se/upload/dokument/miljo/Matsvinnprojektet/livsmedelsverkets_redovisning_om_matsvinnarbetet.pdf

Ny rapport om vad som görs för att minska matsvinnet:

<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6600/978-91-620-6620-8/>

I november 2014 startade den pågående kampanjen ”Har du ett tivoli i kylskåpet” riktad till hushållen om hur de kan minska matsvinnet. Kampanjen baseras på vad ett hushåll i Sverige kan göra för pengarna som sparas om matsvinnet minskar, till exempel gå på tivoli. Stoppa matsvinnet är ett gemensamt initiativ från Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Jordbruksverket:

<http://stoppamatsvinnet.nu/>

Den 13 maj arrangeras nästa möte i Samverkansgruppen för minskat matsvinn. Det kommer bland annat ta upp butikernas roll för att minska matsvinnet.

Kontaktpersoner: Sanna Due Sjöström och Lina Haglund, Naturvårdsverket

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om att utreda behov av styrmedel för bygg- och rivningsavfall

Naturvårdsverket redovisade i mars 2015 ett regeringsuppdrag om att utreda behov av styrmedel för att nå etappmålet som avser: förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av byggnads- och rivningsavfall som ska nå upp till 70 viktprocent år 2020.

Den statistik och data som finns tillgänglig för att bedöma hur Sverige ligger till idag jämfört med målet är bristfällig. Betydande flöden av byggnads- och rivningsavfall saknas i dagens statistik, flöden där återvinningen ofta är nästan hundra procentig. Det gäller bland annat krossad betong som återvinns och som hanteras av mindre avfallsanläggningar samt eventuellt vissa flöden av asfalt.

Naturvårdsverket bedömer att även om statistiken är bristfällig och uppgifter är osäkra så är det sannolikt att Sverige redan idag uppnår återvinningsgraden för byggnads- och rivningsavfall på minst 70 viktprocent som gäller för etappmålet. För att säkerställa att Sverige verkligen uppnår målet så föreslår Naturvårdsverket åtgärder för att förbättra byggnads- och rivningsavfallsstatistiken.

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2015/Icke-farligt-byggnads--och-rivningsavfall/>

Kontaktperson: Henrik Sandström, Naturvårdsverket

Regeringsuppdrag om utvinnings- och återvinningspotential för svenska metall- och mineraltillgångar

Naturvårdsverket deltog i ett regeringsuppdrag som SGU ansvarade för, att genomföra en kartläggning och analys av utvinnings- och återvinningspotentialen för olika metall- och mineraltillgångar i Sverige. I kartläggningen redovisades svensk fyndpotential samt om utvinning eller återvinning sker i Sverige. Lista över metall- och mineralråvaror som är att betrakta som kritiska för Sveriges försörjningsbehov, föreslogs. Analysen skulle särskilt beakta EU:s pågående arbete med att identifiera för Europa kritiska metaller och mineraler och genomförandeplanen för EU:s innovationspartnerskap för råvaror samt knyta an till det totala försörjningsbehovet av metaller och mineraler i Europa. Uppdraget slutredovisades 15 december 2014.

<http://sgu.se/om-sgu/nyheter/2014/december/sveriges-metaller---vad-kan-vi-atervinna-vad-maste-utvinnas/>

Kontaktperson: Erik Westin, Naturvårdsverket

FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat)

Revidering av föreskrifterna om kommunal avfallsplanering

Naturvårdsverket har följt upp och utvärderat föreskrifterna och allmänna råden om innehållet i kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (NFS 2006:6). Utvärderingen baseras på en enkät till samtliga kommunerna och ett antal djupintervjuer med några kommuner. Länsstyrelserna har också fått besvara en enkät. Under hösten 2015 kommer förslag till nya föreskrifter tas fram och därefter kommer förslaget skickas på remiss.

Kontaktpersoner: Catarina Östlund och Yvonne Augustsson, Naturvårdsverket

Ändring i föreskrifterna för miljörapport för att förbättra avfallsstatistiken för bygg- och rivningsavfall

För att förbättra avfallstatistiken för bygg- och rivningsavfall har Naturvårdsverket gjort en ändring i föreskrifterna för miljörapport (NFS 2006:09) om utökad rapportering av bygg- och rivningsavfall via SMP. Den utökade rapportering innebär att det i webbformuläret för de årliga miljörapporterna tillkommer en obligatorisk emissionsdel för inmatning av detaljerade data om bygg- och rivningsavfall. Berörda är alla anläggningar som i kap. 29 Miljöprövningsförordningen anges som tillståndspliktiga (A- och B-anläggningar) och som mottagit bygg- och rivningsavfall under det aktuella referensår som ska rapporteras. De omfattade anläggningar ska dokumentera sina mottagna bygg- och rivningsavfall på det nya sättet från och med år 2015 och första gången rapportera in data genom SMP i mars 2016. En vägledning har tagits fram och finns att ladda ner på Naturvårdsverkets webb.

Kontaktpersoner: Christina Jonsson och Staffan Ågren, Naturvårdsverket

Faktablad och vägledningsfilm om CFC i isoleringsmaterial

CFC-haltigt material i byggnader är idag den största källan till utsläpp av ozonedbrytande ämnen från Sverige. Läckage sker under byggnadernas hela livstid men framförallt i samband med rivning. Avfall med CFC är farligt avfall. Det ska identifieras, sorteras ut ur annat avfall, hanteras separat och transporteras av godkänd entreprenör till en anläggning som är godkänd för att ta hand om det. En ny utvärderingsrapport som finansierats av Naturvårdsverket visar att 90 % av CFC i bygg- och rivningsmaterial **inte** når återvinningstationerna. Naturvårdsverket vill göra problemets omfattning mer känd för tillsynsmyndigheter och problemägare samt ge vägledning och konkreta tips. Naturvårdsverket kommer därför att ta fram ett faktablad med tillhörande instruktionsfilmer för var man kan förväntas hitta och hur man identifierar samt destruerar CFC i isoleringsmaterial. Projektet beräknas vara klart december 2014. Rapporten ligger på <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Ozon/Ozonskiktet/> (Naturvårdsverkets webb).

Kontaktperson: Kristina von Rein, Lars Klintwall, Henrik Sandström, Naturvårdsverket

Vägledning för hur avfallsförebyggande åtgärder ska beaktas vid offentlig upphandling

Naturvårdsverket har genomfört en enkätundersökning som har gått ut till olika upphandlande myndigheter för att få en bild av hur avfallsförebyggande frågor tas om hand i upphandlingar och för att se vad man upplever vara de största problemen med kravställning och avtalsuppföljning av avfallsförebyggande åtgärder. Resultatet ska analyseras och kommer att ligga till grund för ett arbete med en framtida vägledning.

Kontaktperson: Annika Kleen och Märta Philp, Naturvårdsverket

ÖVRIGT

Fördjupad utvärdering av miljömålen:

Naturvårdsverkets ska regelbundet göra en fördjupad utvärdering av möjligheterna att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Uppdraget ska genomföras i samverkan med övriga myndigheter som har ett ansvar i miljömålssystemet och redovisas den 1 september 2015. Redovisningen ska omfatta dels en utvärdering och analys för vart och ett av miljö kvalitetsmålen, dels en målövergripande analys av utvecklingen mot generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Delar av den målövergripande analysen genomförs inom ramen för tre utvalda fokusområden:

- näringslivets miljöarbete
- hållbar konsumtion
- hållbara städer

Avsikten med dessa fokusområden är att:

- samla kunskap och ge en sammanhållen bild av utvecklingen inom några prioriterade samhällsområden i förhållande till miljö kvalitetsmålen
- avgränsa frågeställningar och därmed kunna göra en mer djupgående analys och utvärdering inom dessa utvalda områden
- skapa tydlighet och bättre involvera olika myndigheter och organisationer i arbetet.

I delen som handlar om hållbar konsumtion kommer flera förslag för en mer resurseffektiv konsumtion läggas och mindre avfallsmängder. De rör bland annat matsvinn, längre livslängd för produkter och åtgärder mot marin nedskräpning.

Kontaktpersoner: Eva Ahlner, Annica Carlsson, Sanna Due Sjöström, Emelie Aurell Naturvårdsverket

Utvärdering av handboken om återvinning av avfall i anläggningsarbeten

Handboken har utvärderats genom en att ett antal berörda aktörer har fått besvara en skriftlig enkät om tillämpningen av handboken och behov av ändringar. 34 aktörer besvarade enkäten varav 16 av dessa var myndigheter och de resterande 18 var olika företag och dess branschorganisationer.

Kontaktperson: Linda Gårdstam, Naturvårdsverket

Uppföljning av nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet

Naturvårdsverket ska i slutet av 2015 till regeringen rapportera om vilka insatser myndigheten vidtagit med anledning av nationella avfallsplanen och programmet för att förebygga avfall. Även insatser som övriga myndigheter och berörda aktörer vidtagit ska rapporteras.

Kontaktpersoner: Maria Ivarsson, Catarina Östlund och Christina Jonsson

Indikatorer för en resurseffektiv avfallshantering

Ett projekt för att ta fram indikatorer för en resurseffektiv avfallshantering avslutades i december 2013. Projektet var ett samarbetsprojekt mellan Profu, IVL Svenska Miljöinstitutet, Naturvårdsverket, Avfall Sverige, Sörab, Sysav, VA Syd, RENOVA, Borås Energi och Miljö samt Göteborgs stad. Syftet med projektet var att ta fram ett antal indikatorer, det vill säga hjälpmedel, för att mäta och följa upp utvecklingen för avfallshanteringen. De erhållna resultaten presenteras i en handbok för kommuner samt en sammanställande slutrapport [Avfallsindikatorer](#). Naturvårdsverket har nu lagt ut ett uppdrag på SMED att ta fram förslag på hur de olika avfallsindikatorerna som föreslås på nationell nivå av projektet kan dataförsörjas och vilka ändringar i statistiken som skulle behövas för att möjliggöra detta.

Kontaktpersoner: Catarina Östlund och Christina Jonsson, Naturvårdsverket

Nordiskt projekt för att öka återvinningen av plast och textil

Inom det Nordiska samarbetet för grön ekonomisk tillväxt och statsministerinitiativet har Nordiska ministerrådets avfallsgrupp initierade projektet "Resurseffektiv återvinning av plast och textil avfall". Initiativet omfattade totalt sex projekt med målet att öka återvinningen av plast och textil inom den Nordiska regionen. Projekten fördelades på tre plast- och tre textilprojekt, som pågick från juni 2013- december 2014. Nu finns korta sammanfattande "policy briefs" och slutrapporter tillgängliga via länkar nedan:

Plast:

Projektet resulterade i tre nya vägledning för hur länderna bättre kan sortera ut och hantera plastförpackningar ur hushållsavfallet:

1. I "[Guidelines to increased collection of plastic packaging waste from households](#)" ges olika exempel på hur plastinsamlingen kan förbättras. Det mest effektiva sättet är att det blir enkelt för medborgaren att lämna in sitt plastavfall. Guideline finns tillgänglig här: <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A791233&dswid=268>
2. I "[Guideline for sorting of plastic at recycling centres](#)" ges råd till återvinningscentraler till hur de kan optimera sortering och insamlingsmängder av plastavfall. Guideline finns tillgänglig här: <http://dx.doi.org/10.6027/ANP2015-712>
3. I [Guideline - WEEE Plastics Recycling: A guide to enhancing the recovery of plastics from waste electrical and electronic equipment](#). Guideline finns tillgänglig här: <http://dx.doi.org/10.6027/NA2015-901>

Policy brief och slutrapporter finns att ladda ner här:

<http://www.norden.org/sv/aktuellt/nyheter/mer-plastavfall-ska-bli-plast-igen-nytt-nordiskt-initiativ>

*Kontaktpersoner: Jon Fonnliid Larsen, Koordinator plastprojekten, Miljödirektoriet, Oslo jon.fonnliid.larsen@miljodirektoriet.no
Sanna Due Sjöström, Naturvårdsverket, Ordförande i Nordiska avfallsgruppen*

Textil:

En sammanfattande policy brief med rekommendationer från alla tre textilprojekten finns att ladda ner här:

<http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A788233&dswid=1028>

4. Förslag till ett gemensamt certifieringssystem inklusive en uppförandekod/ för aktörer som utför insamling, sortering, återanvändning och återvinning av textilier inom den nordiska regionen

[Sammanfattande policy brief för The Nordic textile reuse and recycling commitment \(engelsk text\)](#)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2015-719>

Slutrapport: <http://dx.doi.org/10.6027/TN2015-512>

5Förslag på gemensam nordisk strategi för att förbättra infrastrukturen för insamling, sortering och återanvändning samt återvinning av textilier

[Sammanfattande policy brief för A Nordic strategy for collection, sorting, reuse and recycling of textiles \(engelsk text\)](#)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2015-720>

Slutrapport: <http://dx.doi.org/10.6027/TN2015-513>

6. Förslag på styrmedelspaket inklusive nya affärsmodeller för att öka återanvändningen och materialåtervinning av textilier inom Norden, inklusive ett utökat producentansvarSammanfattande policy brief för EPR systems and new business models – reuse and recycling of textiles in the Nordic region (engelsk text):

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2015-721>

Slutrapport: <http://dx.doi.org/10.6027/TN2015-514>

De första delrapporterna finns tillgängliga [här](#):

Towards a nordic textile commitment:

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:721017/FULLTEXT01.pdf>

Towards a Nordic commitment

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:720964/FULLTEXT01.pdf>EPR

and new businessmodels:

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:720972/FULLTEXT02.pdf>

Kontaktpersoner: Yvonne Augustsson och Sanna Due Sjöström, Naturvårdsverket

Nordiskt certifieringssystem för textilinsamlare

Det förslag till gemensamt certifieringssystem inklusive uppförandekod för aktörer som utför insamling, sortering, som tagits fram inom Nordiska samarbetet för grön ekonomisk tillväxt och statsministerinitiativet "

Resurseffektiv återvinning av plast och textil avfall” se ovan punkt 4: The Nordic textile reuse and recycling commitment) kommer nu att testas i praktiken. Nordiska ministerrådets avfallsgrupp initierar ett pilotprojekt där systemet ska implementeras och testas i två utvalda regioner i Norden. Inom försöket kommer ideella organisationer, kommuner och företag att involveras för att testa och kvalitetssäkra framtagna kriterier samt att revisioner (audits) kommer att genomföras hos utvalda aktörer. Projektet kommer att pågå från 1 april 2015 till 30 september 2016.

Kontaktpersoner: Yvonne Augustsson och Sanna Due Sjöström, Naturvårdsverket

Nordiskt Kartlägningsprojekt för textilier

I projektet Nordisk kartläggning identifierades nordiska såväl som internationella initiativ inom textil området som kan bidra till att skapa hållbara och resurseffektiva kretslopp utan farliga ämnen för textilier inom Norden. Slutrapport till projektet finns tillgänglig här.

Sustainable textile initiatives and suggestions for a Nordic Roadmap
<http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A768171&dswid=-4026>

Kontaktpersoner: Yvonne Augustsson och Sanna Due Sjöström, Naturvårdsverket

Nordisk handlingsplan för textilier

Nordiska Ministerrådet kommer under det danska ordförandeskapet 2015 att ta fram en handlingsplan för att skapa en mer resurseffektiv och hållbar textil och modebransch med giftfria kretslopp. Handlingsplanen kommer att presenteras den 27 april 2015 och ska ligga till grund för en rad konkreta projekt och initiativ som ska pågå fram till och med år 2017. Syftet är att:

- minska miljöpåverkan från textil produktion och konsumtion
- arbeta för nya affärsmodeller och lösningar inom textilområdet i en cirkulär ekonomi
- skapa Nordisk konkurrenskraft och gröna jobb
- profilera den Nordiska regionen som ledande inom hållbar design och produktion
- att göra det lättare att konsumera miljöriktiga textilier

Kontaktpersoner: Yvonne Augustsson och Sanna Due Sjöström, Naturvårdsverket

Nordiskt projekt om klimatnyttan av återvinning

Syftet med projektet är att jämföra materialåtervinning med utvinning av jungfrulig råvara i kombination med relevant alternativ avfallshantering – förbränning med/utan energiåtervinning, deponering, avsaknad av behandling – med avseende på eventuella minskningar i utsläpp av växthusgaser, så kallad klimatnytta. Andra växthusgaser än koldioxid inkluderas, och en översikt över

bidrag till andra miljöpåverkanskategorier än global uppvärmning kommer också att ingå i projektet. Projektet avgränsas till processer och system som används för att hantera insamlat material från Sverige, Norge och Danmark.

Projektets totalkostnad är DKK 400 000 och finansieras av Nordiska ministerrådet, Stiftelsen Gästrikeregionens miljö, Återvinningsindustrierna, Norsk Industri och Norsk Returmetallförening. Projektledare är Karl Hillman, Högskolan i Gävle. Rapporten kommer att publiceras sommaren 2015.

Kontaktperson: Catarina Östlund, Naturvårdsverket

Ny nordisk rapport om ekonomiska styrmedel för ökad plaståtervinning

Nordiska avfallsgruppen har tillsammans med Nordiska miljöekonomigruppen låtit IVL ta fram en rapport om styrmedel för ökad materialåtervinning.

Economic policy instruments for plastic waste: A review with Nordic perspectives
<http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A791794&dswid=4332>

Marin nedskräpning

Det pågår flera parallella processer/projekt där marin nedskräpning tas upp just nu. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans bildat en grupp som ska samarbeta kring frågorna. Gruppen hade sitt första möte den 5 mars. Ytterligare ett möte är planerat till maj. Där deltar förhoppningsvis även Kemikalieinspektionen.

Kontaktperson. Sanna Due Sjöström